MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ **PÄÄTÖSLUONNOS** **LIITE 2**
Neuvotteleva virkamies 18.2.2021
Leena Arpiainen

METSÄHALLITUKSEN LIIKETOIMINNAN PALVELU- JA TOIMINTATAVOITTEET SEKÄ TULOS- JA TULOUTUSTAVOITE VUODELLE 2021

Metsähallituksen liiketoiminnan tehtävä

Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) mukaan Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi. Metsähallituksen tulee toimia tuloksellisesti. Metsähallitus harjoittaa toimialallaan liiketoimintaa metsähallituslaissa säädettyjen ja valtion talousarviossa täsmennettyjen yhteiskunnallisten velvoitteiden puitteissa. Metsähallitus toimii liiketaloudellisten periaatteiden sekä eduskunnan sille hyväksymien palvelutavoitteiden ja muiden toimintatavoitteiden mukaisesti.

Päätöksentekomenettelyt

Eduskunnan päätettyä valtion talousarviosta maa- ja metsätalousministeriö päättää Metsähallituksen tulostavoitteesta ja tuloutustavoitteesta ja tarkentaa Metsähallituksen palvelutavoitteita ja muita toimintatavoitteita. Tulostavoite on asetettava niin, että Metsähallitus voi saavuttaa metsähallituslain 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut, eduskunnan asettamat palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet liiketaloudellisesti kannattavasti. Metsähallituksen hallitus tekee asiasta maa- ja metsätalousministeriölle metsähallituslain 12 § 2 momentin mukaisen esityksen.

Eduskunnan päätökset valtion v. 2021 talousarviossa

Metsähallituksen liiketoiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet ja tehdään muita metsähallituslain (234/2016) edellyttämiä päätöksiä seuraavasti:

1. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallituksen liiketoiminta on ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää ja tuottaa tasaisen tuloutuksen omistajalle. Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen entistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt lisääntyvät. Metsähallitus mahdollistaa osaltaan metsäbiotalouden raaka-ainehuollon. Metsähallitus pyrkii liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaishyöty.

2. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa voidaan alentaa 1,342 miljoonalla eurolla.

3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten konsernin ulkopuolista lainaa enintään 50 milj. euroa.

4. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2021 enintään 20 milj. euroa. Lisäksi Metsähallitus saa tehdä vuonna 2021 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja myöhempinä tilikausina enintään 20 milj. euroa.

5. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa toimintaansa varten tarvittavia vakuuksia konsernin ulkopuolisille toimijoille enintään 2,0 milj. euron arvosta.

Hallitusohjelman kirjaukset ja Metsähallituksen omistajapoliittiset linjaukset 2020-2024

Metsähallituksen omistajapolitiikka 2020-2024 perustuu pääministeri Marinin hallitusohjelman kirjauksiin. Omistajapoliittisissa linjauksissa yhteensovitetaan liikelaitoksen toiminnassa paremmin kestävä metsätalous, puun saatavuus, luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö, ilmastopolitiikan tavoitteet ja maankäytön eri muodot. Linjaukset muuttavat valtion metsien käsittelyä entistä paremmin monimuotoisuuden ja ilmastokestävyyden huomioivaan suuntaan.

Metsähallituksen vuotuisessa tuloutusvaatimuksessa otetaan nykyistä vahvemmin huomioon vaikutukset hiilinieluun ja luonnon monimuotoisuuteen metsätalouden ja teollisuuden puuntarpeen rinnalla. Tärkeänä tavoitteena linjauksissa on mukana tavoite valtion maiden ja metsien hiilinielujen kasvattamisesta.

Metsähallituksen liiketoimintaa koskevat keskeiset omistajapoliittiset linjaukset ovat:

- Metsähallituskonsernin liiketoimintojen on oltava ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäviä ja tuotettava tasainen tuloutus omistajalle.

- Vuosina 2020-2024 Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen nykyistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Suunnitelmakaudella tehtävillä toimenpiteillä Metsähallitus kasvattaa monikäyttömetsien nettohiilinielua vähintään kymmenellä prosentilla ennen vuotta 2035.

- Peitteellisen metsänkäsittelyn pinta-alaa uudistushakkuuluonteisissa hakkuissa lisätään nykyisestä noin 15 %:n tasosta 25 %iin. Lisäystä kohdennetaan erityisesti turvemaille.

- Yhteistyötä tutkimuslaitosten ja Metsähallituksen välillä tiivistetään koskien metsän ja luonnonhoidon sekä ennallistamismenetelmien kehittämistä entistä paremmin luonnon monimuotoisuutta ja ilmastokestävyyttä huomioon ottavaan suuntaan.

- Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisesta saatavia hyötyjä (yyv-hyödyt) lisätään aktiivisten ja kustannustehokkaiden luonnonhoitotoimien kautta. Hyötyjen tuottamiseen käytettyjen panosten vaikuttavuutta ja vaikuttavuuden mittaamista kehitetään.

- Metsähallitus mahdollistaa osaltaan alueellisten luonnonvarasuunnitelmien puitteissa metsäbiotalouden raaka-ainehuollon ja sen myönteiset aluetaloudelliset ja työllisyysvaikutukset.

- Metsähallitus toimii aktiivisesti kaavoituksessa ja kiinteistökehityksessä pyrkien liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaishyöty ml. yritysten kuten matkailuala toimintaedellytysten luominen. Kotimaista kalankasvatusta edistetään valtion vesialueilla, erityisesti merialueilla.

Vuoden 2021 palvelu- ja toimintatavoitteet ja toimenpiteet

Valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan annettua asiasta puoltavan lausunnon maa ja metsätalousministeriö on päättänyt eduskunnan asettamien tavoitteiden ja omistajapoliittisten linjauksien pohjalta vuoden 2021 osalta seuraavaa:

Yhteensovittamistoimia koskevat palvelu- ja toimintatavoitteet:

- Turvemaiden käsittelyssä huomioidaan paremmin niiden ilmastovaikutukset ja vesiensuojelu.
- Metsien hiilivaraston lisäämiseksi lannoitusmääriä lisätään 30 000 hehtaariin 2021 alkaen. Lisäyksestä merkittävä osa turvemaiden tuhkalannoitusta. Samalla lisätään jalostetun metsänviljelymateriaalin käyttöä. Metsähallituksen talouskäytössä olevien metsien hiililuokitus otetaan aktiivisesti käyttöön metsätalouden suunnittelussa. Luonnonvarakeskuksen Pohjois-Karjalan projektin tuloksia hyödynnetään koko maassa.
- Peitteellisen metsänkäsittelyn pinta-alaa uudistushakkuuluonteisissa hakkuissa lisätään noin 25 %iin.
- Hyödynnetään jatkuvan kasvatuksen havaintoalueita ja aiempia kokeita metsänkäsittelymenetelmien kehittämisessä ja monipuolistamisessa. Osallistutaan ja panostetaan tutkimukseen. Osallistutaan Luken hankkeeseen ”Eri-ikäisrakenteisen metsänkäsittelyn soveltamisen edellytykset Lapissa”.
- Monikäyttömetsissä kiertoajan jatkamista käytetään siihen soveltuvissa kohteissa tulostavoitteen asettamat raamit huomioiden.
- Metsähallitus osallistuu ekologisten kompensaatioiden kehittämiseen.
- Jatketaan aktiivisten luonnonhoitotoimenpiteiden ohjelman toteutusta monikäyttömetsissä Helmi-ohjelman valmistelussa sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Vuonna 2021 tämä sisältää 1) lehtojen ja paahdeympäristöjen luonnonhoitotöitä, 2) tulen käytön lisäämistä palojatkumoalueilla, 3) kalojen vaellusesteiden poistamista sekä 4) soiden ennallistamista. Kehitetään uhanalaisen lajiston suojelun toimintatapoja ja siihen liittyvää osaamista.

- Metsähallitus kehittää ekologista verkostoa alue-ekologisen tarkastelun periaatteita noudattaen sidosryhmien toimittamien aineistojen ja kohteilla tehtävien maastotarkastusten perusteella.
- Metsähallitus toteuttaa 2020 asetetun merialueiden pitkän aikavälin suunnittelun kehittämisprojektin.
- Yhteissuunnittelua kehitetään matkailun, porotalouden ja ympäristöjärjestöjen kanssa.
- Yhteistyötä saamelaiskulttuurin huomioimiseksi tiivistetään ja Akwe Kon -menettelyn soveltamista jatketaan. 2020 käynnistetty saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnittelu valmistuu vuonna 2021.

Muut palvelu- ja toimintatavoitteet:

- Yhteistyötä porotalouden edistämiseksi kestävänä, kannattavana ja kulttuurisesti merkittävänä elinkeinona kehitetään edelleen Metsähallituksen ja paliskuntien välisen yhteistoimintasopimuksen pohjalta.
- Metsähallitus jatkaa retkeilyalueiden kehittämistä 2018 toteutetun projektin yhteydessä tehtyjen päätösten ja toimenpide-esitysten ja vuoden 2020 loppuun mennessä saavutettujen tulosten pohjalta.
- Uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksia lisätään kokonaisuutena valtion maa- ja vesialueilla aktiivisella hankekehityksellä Metsähallituksen strategian tavoitteiden mukaisesti. Metsähallituksen omien hankekehityksien lisäksi uusiutuvan energian tuotantoa valtion mailla ja vesillä lisätään potentiaalisten liiketoiminta-alueiden käyttöoikeuden luovutuksilla (vuokraustoiminta käyttöoikeussopimuksilla) tuulivoimatuotantokäyttöön energiayhtiöille. Tuulivoiman kumppanuustoimintaa kehitetään huomioiden teknologinen kehitys. Metsähallitus jatkaa aloittamaansa Korsnäsin merituulivoimahankkeen aktiivista kehittämistä.
- Metsähallitukselle palautuvien ja jälkikäyttötoimenpiteiden osalta Metsähallituksen vastuulla olevien turvetuotantoalueiden osalta Metsähallitus toteuttaa hiilensidontaan tähtääviä toimenpiteitä, joista tärkeimpiä ovat metsittäminen tai lintukosteikot.
- Metsähallitus hankkii alueita puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tutkimuksen tarpeisiin vuosittain keskimäärin noin 3,4 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi varaudutaan myös muihin mahdollisesti tarpeelliseksi tuleviin ampuma-alueiden omistusjärjestelyihin. Vuonna 2021 valmistellaan Vekaranjärvellä puolustusvoimien tarpeisiin suurta yksittäistä maanvaihtoa, joka toteutuessaan tarkoittaisi n. 6M€ maanhankintainvestointia. Metsähallitus investoi tuulivoimapuistojen rakenteisiin ja maa- ja vesirakennushankkeisiin.
- Metsähallitus edistää aluetaloutta ja työllisyyttä hyödyntämällä kestävät hakkuumahdollisuudet täysimääräisesti kuitenkin ottaen huomioon voimassa olevat luonnonvarasuunnitelmat, yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, omistajapoliittiset tavoitteet ja markkinatilanteen. Panostus metsänhoitoon ja tienrakennukseen pidetään hyvän omaisuuden hoidon edellyttämällä tasolla.

Metsähallituksen tulos - ja tuloutustavoite 2020

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 2021 tulostavoitteeksi (tilikauden tulos) **99,2** milj. euroa. Tavoite vastaa 3,8 prosentin tuottoa Metsähallituksen liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle. Tuloutustavoite

vuoden 2021 tuloksesta on **99,2** milj. euroa. Tulostavoitteen saavuttaminen edellyttää, että liiketoiminnan kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Valtioneuvosto päättää lopullisen tuloutuksen määrästä vuoden 2021 tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Uusista yhteensovittamistoimista aiheutuvat tulojen vähennykset ja kustannusten lisäykset, yhteensä noin 12,65 miljoonaa euroa, on huomioitu tulos- ja tuloutustavoitteissa.

Seuranta

Valtion vuoden 2021 talousarviossa ja tässä päätöksessä Metsähallitukselle asetettujen tulos- ja tuloutustavoitteiden toteutumista seurataan maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen välisissä tulosohjausneuvotteluissa sekä tilikautta 2021 koskevassa raportoinnissa.

Tulos-ja tuloutustavoitteen mukainen ennakoitu tunnuslukutaulukko on liitteessä 1.

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Osastopäällikkö, ylijohtaja Tuula Packalen

Liite 1 Tunnusluvut

Metsähallitus, liiketoiminta, tunnusluvut	Toteuma 2019	Tulos (tilintarkastamaton) 2020	Ennuste 2021	Ennuste 2022
	Liiketoiminta	Liiketoiminta	Liiketoiminta	Liiketoiminta
Liikevaihto, milj. €	113,0	113,7	111,9	112,7
Liikevoitto milj €	113,8	113,2	103,8	103,4
Tilikauden tulos	149,4	127,4	98,6	97,8
- % liikevaihdosta	132%	112 %	97%	87 %
Valtiolle ed. vuoden tuloksesta maksettava tuloutus, milj. €	102,895	138,9	120,0	98,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,6 %	4,9 %	3,8 %	3,7 %
Investoinnit liike-vaihdosta, %	7 %	7 %	7 %	8 %
Omavaraisuusaste	99 %	98 %	98 %	98 %
Taseen loppusum-ma, milj.€	3 020	2 982	2 996	3 001
Henkilöstön kes-kimääräinen luku-määrä (htv)	159	165	164	163